

Que te la...!

Ja se sap que en català no hi ha les mateixes perífrasis verbals que en castellà, cosa que emmena que algunes vegades hom tendeixi a rebutjar fins i tot les que, si més no, han estat admeses normativament, com és ara la que es forma amb el verb *anar*, la preposició *a* i l'infinitiu del verb que expressa l'acció de què és qüestió. El Diccionari Fabra admet clarament aquesta perífrasi per mitjà de l'exemple *El cotxe anava a caure*, acompanyant de l'explicació "indicant la imminència d'una acció". I, encara més explícitament, a la Gramàtica de Fabra de 1956 (pàg. 88), podem llegir "amb el verb en infinitiu precedit del verb *anar* i de la preposició *a*, es forma una perífrasi que té el valor d'un futur immediat. Ex.: *El concert va a començar: els músics i el director ja són a l'escenari*, en lloc de dir *començarà ara mateix, tot seguit, adés, està a punt de començar*". A continuació, però, hom recomana cautela en l'ús d'aquesta perífrasi: "en una llengua com el català, en què s'usa *va escoltar* amb el valor d'un pretèrit, s'ha d'anar molt amb compte en el maneig d'una perífrasi com *va a escoltar* amb el valor d'un futur".

Deixant fins i tot de banda aquests casos en què *va a escoltar* o *va a fer* es poden confondre amb *va escoltar* i *va fer*,

ens sembla innegable que en català no es pot fer un ús tan freqüent i copiós d'aquesta perífrasi com es fa en castellà. És bo, doncs, de servir-se'n amb moderació, però sense recança quan creguem que és la que més s'adiu a la nostra frase, la que expressa amb més exactitud la idea que volem comunicar. Hi ha qui, considerant-la poc genuïna, s'estima més de prescindir-ne sistemàticament, cosa que a vegades potser l'obliga a fer autèntiques filigranes.

En els diàlegs de les obres narratives, especialment del gènere d'aventures, en castellà i en francès, apareixen sovint les frases el·líptiques "Te voy a...!" i "Je vais te...!" (el francès usa també molt aquesta perífrasi), que expressen una amenaça evident: "...a romper la cara!" "...te casser la gueule!" (o la d'altres accions encara més violentes). Hi ha qui no s'està de calcar, en català, aquestes frases el·líptiques de caràcter amenaçador: *Et vaig a...!* Però aquesta solució ens sembla tan poc vàlida i estranya com mancada de contundència i expressivitat. I, és clar, l'el·lipsi no pot reduir la frase a un simple pronom: *Et...!* Caldria dir: *Que te la...!* *Mira que te la...!* *Vine aquí que et...!*